

EDITORIAL

La llau

El broll continu de notícies que manté en estat d'indignació permanent al valencianisme -els dos fronts antivalencians mai descansen, estan oberts les 24 hores- en ocasions se transforma en una autèntica llau que desborda la capacitat d'assimilació.

Al catalanisme fa l'efecte que la crisi li afecta al contrari que als demes, mes que reduir-li les subvencions, pareix incrementar-les. Per la seua part, quanta mes crisis hi ha, mes sovintegen les hipòcrites manifestacions de "valencianisme" per part del castellanisat govern valencià.

Per lo que fa al **regional-catalanisme**, a les actuacions habituals -manifestacions, *correllengües*, trobades de **Escoles en "valencià"** i demes- se sumen noves ocurrences per a no donar un moment de respir a l'adoctrinament. Les commemoracions del **Any Estellés** estan sent una bona excusa per a profundisar en les demostracions de servilisme que els caracterisa.

Suma i seguix. El 7 de març passat es celebrava "**Enllaçats pel català**", una iniciativa posada en marxa pel catalanisme **Balear** que, per a no escarotar, aci s'ha nomenat "**Enllaçats per la llengua**". Com se podia llegir en el manifest que publicaren, es una "*proposta nascuda a les Illes enfront dels intents de minoritzar el català [que] ens convoca a la unitat en la defensa de la llengua que ens és pròpia, més enllà de les Illes, també a la Franja, a la Catalunya Nord, al País Valencià i al Principat de Catalunya*". No cal afegir mes comentaris.

Des del **regional-espanyolisme** l'estrategia es la de sempre: fer com que fan. El mes de febrer la **Comissió de Senyes d'Identitat del PP** publicava el "Manifest del dia internacional de la llengua materna" en el que cinicament se declaraven defensors de la llengua valenciana. Este fon immediatament contestat per diverses entitats valencianistes (en el numero anterior insertavem la resposta de **Convenció Valencianista**).

Per lo demes, recolzen sense rubor tota iniciativa catalanista que se presente. Com el mencionat Any Estellés, commemoració a la que s'han sumat alegrement el futil **Consell Valencià de Cultura** i la mereixudament ningunejada **AVL**.

I no obstant, si que saben protestar quan els importa. El 25 de març passat en **El País** podiem llegir la següent notícia: "*Los 'cachorros' del PP de Castellón instan a denunciar a profesoras que 'adoctrinen'*". Se-

gons el periodíc, els responsables afirmaven: "*Nos oponemos a la imposición de ideas e ideologías, y creemos en una educación neutra e imparcial*", i el president de **NNGG de Castello** explicava que "*a raíz de la reforma educativa, los recortes y las huelgas se ha abusado un poco [en las aulas]*". Es dir, des del PP no mouen un dit per a evitar la manipulació catalanista -contra la que ells mateixos astralegen-, pero monten una campanya perque alguns professors -diuen- donen una imatge roïna del seu partit a conte dels retalls. Ya podem vore a on paren les prioritats del tan "valencianiste" PP.

El **valencianisme**, per la seua part, porta quaranta anys denunciant estes actituds, en els minsos resultats que poden apreciar-se. Per a que les seues protestes tingueren reso serien precisos dos condicions: que arribaren a la gent, i que esta se mostrara minimament receptiva.

Lo d'arribar a la gent es presenta difícil, donat que no hi ha cap mig de comunicació que no estiga allineat en alguna de les dos tendències regionalistes. Pero, inclus si se solucionara este problema, en estos moments no podríem contar en la receptivitat de la gent. Una de les missions de la manipulació social consistix en implantar en la població uns prejuïns que condicionen la seua forma de pensar; lo que sempre s'ha nomenat vore les coses segons el cristal en que se mira. Una volta s'ha interiorisat el prejuï de que el valencianisme es anticientífic, provinçial, castellanisat i/o fasciste, els seus arguments son desestimats de bestreta.

I no ajuden les actituds que des d'una part del valencianisme donen ales ad esta imatge. No, no ajuda l'utilisació del castella per a defendre la llengua valenciana, ni ajuda barrejar la denuncia de la catalanisació en **Valencia** en l'intrusió en les decisions que sobre el seu futur prenguen en **Catalunya**, o arremetre contra les institucions catalanistes mentres se manté absurdament la fe en el supost valencianisme latent dels autèntics culpables d'esta situació, que no son uns altres que els membres del govern, en el president de la **Generalitat** al cap.

Ajuda, en canvi, oferir als demes el mateix respecte que reclamem per a nosatres i denunciar als culpables principals de la situació.

Des del **Rogle** en aço estem, i en aço estarem, en lo que hem vingut a denominar valencianisme de construcció.

PUBLICACIÓ EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Considera les contrarietats com un eixercici.

Lucio Anneo Seneca

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **LA LLAU**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **LA PASQUA FLORIDA. LA PASQUA EN TERRES VALENCIANES**
- 3
- FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LXXIII): **PARLEM DEL RAVE**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **LA PASQUA FLORIDA...** (Continuació)
- RESENYA BIBLIOGRÀFICA: **L'ALQUERIA**
- 4
- PASSATEMPS
- CANÇÓ TRADICIONAL: **LA TARARA**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva,

l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

El dia de Pasqua, un chiquet plorava perque el **Rogle** nou, no li arribava.

Unes fotocopies, un amic li feu, les que li'n sobraven, repartí arreu.

La tarara sí,
la tarara no,
la tarara, mare,
que la balle yo.

ACTIVITATS CULTURALS ABRIL DE 2013

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

Convencio Valencianista
www.convenciovalencianista.org
administracio@convenciovalencianista.org

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Pintor Gisbert, 17- baix. 46006 Valencia C.
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

PJV (Plataforma Jovenil Valencianista)
Tel: 697 298 313
www.pjvalencianista.org
info@pjvalencianista.org

PLV (Plataforma Valencianista)
plataformavalencianista@hotmail.com

2, 3 i 4 Abr (dmt, dmc, djs) 16:00 h. Delegació de la ONCE. GV Ramón y Cajal, 13. Valencia C.

CONCURS DE MILACRES en honor del Patró del Regne de Valencia.

+Info: LRP

6 Abr (dissabte) 11:00 h. Plaja de la Patagona. Alboraya.

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Joan Batiste Basset

+Info: **Convencio Valencianista**

13 Abr (dissabte) 11:00 h. Delegació de la ONCE. GV Ramón y Cajal, 13. Valencia C.

ENTREGA DE PREMIS I REPRESENTACIO extraordinària del milacre guanyador.

+Info: LRP

15 Abr (dilluns) 20:00 h. Seu de Lo Rat Penat.

TERTULIA DE TEATRE a carrec de **Vicent López**.

Organisa: Aellva.

+Info: **Aellva**

16 Abr (dimarts) 20:00 h. Seu de Lo Rat Penat.

REPRESENTACIO de la farsa comica en un acte original de **Alejandro Casona** "La Fabuleta del secret ben guardat".

Direccio: **Remigi Pons**.

+Info: LRP

23 Abr (dimarts) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.

CONFERENCIA: **Carmen Torres Ferrer**: "Llitteratura de viages per terres valencianes".

+Info: LRP

25 Abr (dijous)

COMMEMORACIO DEL 25 D'ABRIL

Lloc i hora per confirmar

+Info: **PJV**

25 Abr (dijous) 20:00 h. Seu del GAV.

REPRESENTACIO d'un milacre de Sant Vicent per l'Altar del Tossal.

+Info: **GAV**

Continúa en la pagina següent

PATRIMONI VALENCIÀ

M³A.M.C.

La Pasqua Florida. La Pasqua en terres valencianes

Dema es dumenge, dumenge de Rams.
A l'atre dumenge, la mona entre mans.

En esta canço, la chicalla en terres valencianes anunciava la **Semana Santa** i els dies de **Pasqua**, i substituïa a la que habitualment se cantava durant tot l'any per a la festa semanal dels dumenges i que dia aixina:

Dema es dumenge, el rei que te penge.
Vindra la granota, fara bona forçota.
Vindra el capellà, en la creu en la ma.
Te soterrarà a tu i al teu germa.

La Pasqua, festa central del cristianisme, es coneguda en els noms de Dumenge de Pasqua, Dumenge de Resurreccio o Dumenge de Gloria. Es el dia que es commemora, d'acort en els **Evangelis** canònics, la resurreccio de **Jesucrist**, i senyala la fi de la **Semana Santa**. Per a la **Iglesia Catolica** esta festa es la Pasqua de Resurreccio. Els nostres yayos se referien ad ella com la **Pasqua Florida**.

El terme Pasqua prové del llatí *pascae*, i este del grec *pasja*, adaptacio de l'hebreu *pésaj* i que te com a significat "pas".

El **Dumenge de Pasqua** es una festa que puja i baixa en el calendari entre els mesos de març i abril. El **Concili de Nicea** (any 325) fixà esta celebracio el primer dumenge despuix de la lluna en perigeu passat l'equinocci de primavera –nit i dia igualen la duracio (20/21 març)–. Te el seu orige, com la majoria de les festes costumistes religioses, en manifestacions paganes previes, en este cas la celebracio de l'inici de la primavera d'estiu.

La Pasqua es una festa molt popular que es celebra en tot l'àmbit catolic, i que en el **Regne de Valencia** adquireix certes singularitats pel modo en que se celebra, per les tradicions populars i folkloriques que l'acompanyen, i inclús per la seua duracio. Aixina en temps del passat segle, es prolongava durant tres dies: el mateix Dumenge de Resurreccio, seguit de dilluns i dimarts, i inclús, i en l'excusa de menjar-se les sobres, en algunes localitats se celebrava el dia del "rosegó" i

s'allargava la festa fins el dimecres; i no parava ahi la celebracio popular puix el dilluns de la semana següent es celebrava, i es celebra, la festivitad de **Sant Vicent Ferrer**, patro del Regne.

La festa començava el mateix **Dissabte de Gloria** en la celebracio eucaristica a mijanit –i en alguns llocs inclús abans–, pero no seria fins a despuix del **Encontre** –entre **Jesus** resucitat i sa **Mare** en una vistosa processo feta en el carrer–, que no començava la celebracio mes laica i popular que consistia fonamentalment en anar al camp les colles de chicons i chicones a jugar i menjar-se, per a berenar, la tradicional i classica **mona de Pasqua**.

Les mones mes populars i tipiques son aquelles que artisticament tenen forma d'animals (serps, cocodrils, peixets, etc) i porten nomes un ou dur tintat de cridaners colors, polsejat tot per damunt en anisets. En l'actualitat les hi ha que porten l'ou de chocolate. Se solia regalar per part dels padrins als seus respectius fillols i filloles.

En el nom tradicional de "**panquemao**" se coneix tambe a la coca alta feta de la mateixa pasta rematada en un coromull fet de clara d'ou batuda a punt de menregue. Famosos son els "panquemaos" o mones de **Alberich**. Per la zona de **Alacant**, estes coques es coneixen en el nom de **tonyes**. En uns atres llocs reben els noms de "**panou**" o "**pa socarrat**", entre uns atres. Per a confeccionar-les, se necessita farina de blat que es pasta en aigua, sucre, rovell d'ou batut i rent per a que puge la pasta. La clara d'ou ben batuda es la que s'aprofita per fer el coromull en els que s'adornen.

Segons els estudiosos del tema, esta costum de la mona data d'epoca dels moriscs. El terme prové de l'arap **munnas**, que era un present en el qual els moriscs obsequiaven als seus senyors o amos.

(Continúa en la pagina 3)

CACHERULO PINTAT PER JOAQUIM SOROLLA

MONA DE PASQUA

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de colaborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **colaborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agrats. El nostre numero de conte, en **Cajamar**, es:

3058 2316 39 2720001460

Parlem del rave

La **ravera** és una planta **crucífera**, anyal, considerada com una espècie de **Raphanus sativus** o **Raphanus radícula**, de brot tes, sem i brancut; les seues fulles són aspres en orelletes en la base i els primers segments, mirant cap amunt, en floretes blanques i violetes. Sol sembrar-se entre unes atres hortalices, puix baix l'ombra d'aquelles creix millor i més tendra, donant millors fruits, açò es, ravens ben tendres i mengívols. Entre les diferents hortalices que es consumixen crues, el rave és la que goja de més popularitat en l'actualitat per respondre a un carigrig momentàneu, previ a un menjar normal, mes que a les seues propietats alimentàries.

S'ha de reconèixer que estes arrels globoses o allargades es passen en cert orgull junt a qualsevol altre fruit de la terra, puix la seua **pell** consistent, adornada per una pigmentació roja-lluenta en tota la superfície, junt a la chicoteta i fina arraïleta per la base, i les branques i fulles verdes, donen la pinzellada final ad esta senzilla hortalica de cridanera i singular presència. La **carn** interior, compacta i immaculadament blanca i transparent, oferix una sabor llaugerament picant, de tast sucós i agradable, resultant un aperitiu casi exquisit, previ a un succulent menjar. Pero el rave, en ensalades, mesclat en diferents vegetals, proporciona un gust i aroma especials, a la vegada que, menjant-se'l a soles i adobat en unes gotetes d'oli i un pessic de sal, inclús de pebre, constituïx una verdadera delícia natural de la qual tan necessitat està l'organisme humà. Segons la medicina antiga el rave s'utilisava com a **calmant**, puix tenia la propietat de facilitar la són i reforçar el sistema neurosíquic de l'individu.

No és una hortalica d'interessants valors nutritius degut a que les seues propietats dietètiques i terapèutiques són insignificants, puix que es llimita a oferir, ademés del contingut refrescant i estimulante, una modesta quantitat de vitamina C i B-1, com la majoria dels vegetals de gust picant, aixina com chicotetes cantitats de fòsfor, ferro i calci.

El cultiu en **Espanya** és més be en pla domèstic i local que no comercial. Les produccions en la majoria de les regions corresponen a la demanda del seu propi mercat i només en la zona de **Múrcia, Alacant i València** es permeten, per mig d'algunes cooperatives, dedicar-ne una part a l'exportació, pero sense gran importància. Les varietats més cultivades en **Europa** són: **Redó escarlata, Llarc roig, Flevo, Bolide, Novired i Rosat de Pasqua**.

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.P.B.

Jovani, Obduli

L'Alqueria

Col. Rajolar. L'Oronella. Valencia, 2007

(150 pagines)

L'obra que recomanem va constituir l'estrena com a noveliste de **Obduli Jovani**, autor prolífic en uns atres camps (lliteraris i periodistics), del qual feem memoria en el numero anterior en motiu del seu falliment.

Dividida en setze capituls i un epíleg, conta la vida d'un personage, **Quiquet**, des de la seua infancia, que transcorre en el mon rural, en una alqueria prop de **Lliria**, fins a convertir-se en un important empresari. L'accio te lloc en un periodo de conflicte com es el que va de la **Guerra Civil** a la **posguerra**, i reflexa la forma en que estos acontenyiments es vixqueren en eixe mon rural, lo qual transmet per mig de les vivencies dels diversos personages que s'entrellacen en la narracio.

Resulta un text molt interessant pel lexic que utilisa, farcit de paraules poc usuals, en alguns casos localismes o formes dialectals, sense fugir dels termes propis del vocabulari que deprenque en el seu **Maestrat** natal. En ajuda del llector s'inclou un ample glossari aclaridor.

El seu estil recorda constantment la seua faceta de poeta, dotant al text per moments d'una harmonia propia d'eixe genero. No renuncia a posar punt i final a l'història en un llarc poema.

ACTIVITATS CULTURALS

ABRIL DE 2013

(Ve de la pagina anterior)

26 Abr (divendres) 21:00 h. Casino de Mislata. C/ Miguel Hernández. Mislata.

SOPAR-PRESENTACIO de la Plataforma Valencianista

+Info: PLV

26 Abr (divendres) 20:00 h. Seu de Lo Rat Penat.

CANT D'ESTIL

+Info: LRP

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.comwww.pjvalencianista.org

PATRIMONI VALENCIÀ

La Pasqua Florida...

(Ve de la pagina 2)

Continuant en les tradicions pasqüeres, els chicons i les chicones els dies previs anaven juntant-se i formant colles per a anar junts a "menjar-se la mona". Vestits i calçats a propòsit per a l'ocasio -antigament en espardenyas de careta que s'estrenaven eixe dia-, anaven carregats, elles en la cistella i ells en el saquet a on portaven el tipic berenar, en el que no podia faltar la mona -el "panquemao"-, la llonganica seca, la lletuga, les cebes tendres, etc, ademés de la corda i el cacherulo. Lo tradicional era anar a berenar, segons la zona, be a la vora d'un riu o a la montanya, be a les eres de batre el blat o en els sequers de la pansa. Allí formaven rogles i ballaven la tarara i cantaven les tipiques cançons pasqüeres, berenaven i jugaven a botar a la corda, a empinar el cachirulo, als pilarets... Berenar junts era una gran festa, i si la mona no portava ou dur, es duya a banda, tambe tenyit, puix era costum trencar-lo en el front del qui se tenia de veï o veïna, en acabar la cançoneta: "Aci em pica, aci em cou i aci te trenque l'ou". Tot eren chances, rialles i camaraderia. Per a mostra una estrofa d'una tipica canço pasqüera:

Els fadrins d'aci ya no pinten res
que els qui pinten ara son els forasters.
Si que pinten si, si que pintaran,
perque els forasters venen i se'n van.
Si que pinten si, si que pintaran
que les fadrinetes a buscar-los van.

Eren estos uns atres temps i, els que han vixcudes estes tradicions, al tornar la vista arrere no deixaran de sentir certa enyorança a l'hora que tristea per l'actual joventut que ni sap ni enten lo que s'ha perdut.

<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p> <p>La solucio a peu de pagina.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Taca en la roba, generalment greixosa. Pressio o coaccio que s'exercix sobre una persona, amenaçant-la en algun perjudi per ad ella o la seua familia, si no accedix a fer allo que se li demana. En la mitologia romana, divinitat en figura humana, pates de cabra i banyes, de tendencies lascives i que vivia, junt en les nimfes, en els camps, boscs i selves. Autor de diferents obres impreses, generalment lliteres. Planta graminea; la seua llavor s'utilisa com a aliment per a les aus. Llavor d'esta planta. Les seues llavors s'utilisen tambe per a fer begudes vegetals per a consum huma. Afirmacio o expressio d'alguna cosa que se sap que es falsa o contraria a la veritat. Desviar, tallar o posar una cosa de gaido, obliquament. Passar per alt, deixar de costat alguna dificultat. Estable o corral per a guardar els porcs. Coloquialment, s'aplica a un lloc que està molt brut i pudent. Enchiser en poders magics en algunes cultures. Home al qual s'atribuix un poder sobrenatural maligne. <p>PARAULES VERTICALS:</p> <ol style="list-style-type: none"> Roçar, tocar o passar suaument la ma o els dits sobre una persona, animal o cosa. Engrunsar entre els braços un objecte, persona o animal. Protegir ad algu que se te entre els braços. Respirar intensa i treballosament a causa del cansanci, d'un gran esforç, un eixercci continuat o una malaltia. 	<table border="0"> <tr> <td></td> <td></td> <td>1.</td> <td></td> <td>2.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>—</td> <td><u>L</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>I</u></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>U</u></td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>—</td> <td><u>C</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>—</td> <td><u>Q</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>R</u></td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>—</td> <td><u>I</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>C</u></td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>U</u></td> <td>—</td> </tr> </table>			1.		2.		1.	—	<u>L</u>	—	—	—	2.	—	—	—	—	<u>I</u>	3.	—	—	<u>U</u>	—	—	4.	—	<u>C</u>	—	—	—	5.	—	<u>Q</u>	—	—	—	6.	—	—	—	<u>R</u>	—	7.	—	<u>I</u>	—	—	—	8.	—	—	<u>C</u>	—	—	9.	—	—	—	<u>U</u>	—
		1.		2.																																																										
1.	—	<u>L</u>	—	—	—																																																									
2.	—	—	—	—	<u>I</u>																																																									
3.	—	—	<u>U</u>	—	—																																																									
4.	—	<u>C</u>	—	—	—																																																									
5.	—	<u>Q</u>	—	—	—																																																									
6.	—	—	—	<u>R</u>	—																																																									
7.	—	<u>I</u>	—	—	—																																																									
8.	—	—	<u>C</u>	—	—																																																									
9.	—	—	—	<u>U</u>	—																																																									

CANÇO TRADICIONAL

La Tarara

La Tarara es una canço típica de la Pasqua que se cantava mentres se ballava en rogle. Com es habitual en les cançons tradicionals, es coneixen diverses versions cantades en distintes localitats. Reproduim aci una combinacio de varies d'elles.

El dia de Pasqua,
un chiquet plorava
perque el **cachirulo**
no se li **empinava**.

La tarara sí,
la tarara no,
la tarara, mare,
que la balle yo.

Els dies de Pasqua
son dies de mones,
quines **pantorilles**
tenen les chicones.

La tarara sí,
la tarara no,
la tarara, mare,
que la balle yo.

La tarara sí,
la tarara no,
la tarara, mare,
que la balle yo.

Els fadrins d'aci
ya no pinten res
els que pinten ara
son els forasters

La tarara sí,
la tarara no,
la tarara, mare,
que la balle yo.

PANEL CERAMIC DE MANISES

Ella porta **pirri**,
ella porta **pirri**,
ella porta **pirri**,
tambe en porte yo.

Els fadrins d'aci
si que pintaran
perque les fadrines
a buscar-los van

Un dia de Pasqua
un chiquet plorava
perque el pa de **dacsa**
no li agradava.

<p>GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)</p> <p>Cachirulo (forma dialectal)/ cacherulo/ milocha: Joguet format en orige per unes canyes creuades en aspa sobre les que s'estén un paper tens; en la part inferior se li posa una coa feta de tela i al mig un fil que la subjecta quan se fa volar a contra vent.</p>	<p>Empinava de empinar: Posar dret i alçar en alt. Referit al cacherulo, fer-lo volar.</p> <p>Dacsa: Planta graminea formada per una canya recta, en nucs, nomenada canyot, acabada en un pomell d'espigues masculines; les femenines formen espigues axials grosses o panolles, que es componen</p>	<p>d'un eix, el suro, en el que encaixen els grans molt junts. Ad estos grans tambe se'ls anomena dacsa i d'ells se pot fer farina.</p> <p>Pantorrilla: Part carnososa de la cama, del genoll cap avall.</p> <p>Pirri: Conjunt de cabells arreplegats en un rodet.</p>
--	--	--

<p>Solucio:</p> <p>I RECORDA... La nostra primera paraula es acaronar. L'accio i efecte d'acaronar es acaronament. Se diu acaronador a qui acarona. Es acaronat aquell o allo que es tocat llaugera i suaument en la ma; engrunsat o protegit entre els braços. Eix. <i>El gatet maula feliç quan l'acaronen. // La mare acarona al seu fill per a que es dorga. // La yaya acaronava els cabells de la seua neta.</i></p> <p>La nostra segona paraula es pantaixar. Un pantaix es una respiracio intensa com a conseqüencia d'un gran esforç, una malaltia, etc. Se diu pantaixant o pantaixós ad aquell que pantaixa o a la respiracio que se fa en pantaix. Eix. <i>L'excursioniste pantaixava a conseqüencia de la calor i el cansanci. // El jove deportiste, suoros i pantaixós, va conseguir arribar a la meta.</i></p>	<p>Verticals: 1. ACARONAR 2. PANTAIXAR</p> <p>1. LLAMPARO 2. CHANTAGE 3. FAUNE 4. ESCRITOR 5. ESQUELLOLA 6. MENTIRA 7. BIAIXAR 8. PORCATERA 9. BRUIX</p>
--	--